

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt negyedévre 1 frt. Egyenlő részletekre 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolvasó szerkesztő és lapfőmunkatárs: ÁVÉD JÁKÓ

Munkatársak:

Dr. Mayer Ödön és Balla István

Kiadó: Papp György

Szerkesztőség a várban. Fogarasi Mihály utca 16 sz.

Kiadóhivatal a Püsp. Lyc. könyvnyomdájában.

Hirdetések díjazabály szerint.

Az izlés nevében!

Kossuth Lajos mondta már, hogy Magyarországnak nincsenek városai. Budapest, melyre bőkezűen költötte rá az egész ország minden anyagi és szellemi erejét, fejlődésében elérte bár a nyugati kultúra magas színvonalát, de annál mélyebben hagyta maga mögött a vidéket, melyből táplálkozott. A vidék termel, a főváros csak fogyaszt. Költők, tudósok, államférfiak a vidéken születnek s a fővárosban halnak meg, mondja Taine. E rettenő éhségű, fogyasztó és pusztító bálvány, ez a mi szép Budapestünk, sok vérebe, áldozatába kerül az országnak. A mi szép, jó terem az országban, azt Budapest emészti föl. A rajongó szeretet, melylyel a magyar ember fővárosán csügg s a mely ezt a fővárost néhány évtized alatt romokból így világvárossá tudta teremteni, természetesen visszabátással nyomja le a vidéki városok szellemi és anyagi színvonalát. Vidéki városaink különösen szülötteik szellemi adója folytán, még ma is annyit áldoznak fel a fővárosért, hogy maguk sokkal mélyebben maradnak mögötte, mint a Nyugat bármely más államában a vidéki városok a fővárosok mögött. Ez áldozatkészségből könnyen értető s megmagyarázható vidéki városaink rajongó áhitata, melylyel a fővárosból eredő minden szellemi mozgalom felé tekintenek. A mi a fővárosból ered, azt a vidék ritkán kritizálja. Megbizik benne, többé-kevésbé a tekintély súlyát érzi belőle, örömet fogadja el s ha itt-ott romlatlan, egészséges szeme sehogyse tud eligazodni valamin, megnyugszik abban, hogy bizonyára nem a fővárosban van a hiba, hanem az ő szemében.

Es ez bizonyos tekintetben jól is van így. A főváros vezessen. Ám, ha vezető szerepét irányítóknak elfogadják is, jogosult, ha megtévedései ellen viszont védekeznek.

Védekeznek például az izlés nevében a főváros színházainak egyes produktumai ellen. Mert valljuk meg őszintén — a nélkül, hogy prudencia gyanujába kellene esnünk, — hogy itt az ország szívében bizony a tulságig mennek a vér izgatásában.

Mérget, haragos versenyt van a színházak között, hogy melyik vonja magához jobban a közönséget borsos dolgokkal. Nemesebb értelméhez férközni, szívét megnyerni, ahhoz nem érznek erőt magukban. Hát próbálják az injét, az idegeit csiklandozni, a hátgerinczét borzongatni. S ha még az elmésség, a jóízűs köntösébe rejtőznének! De sokszor sivarak és meztelenek! A főváros népe is nem egyszer botrányozik meg nem is annyira a leplezetlenségen, mint az elméletlenségen.

Ne legyünk tehát meglepetve, ha a vidék sorompót állít s az izlés nevében kiáltja ide: nem kell. Debreczen városának tanácsa mondotta ki most, hogy a fővárosi színpadokról a debreczeni színházba kerülő szindarabokat, előadásuk előtt, megrostálja. Cenzura, középkori sötétség, vakság, visszafelé baladás, kiáltják majd a fővárosi színházi ügynőkök megfizetettjei. Nem, ellenkezőleg. Becsületesség, okosság, tiszteletre méltó védelem.

Aztán meg a vidéki színház, a maga szerény eszközeivel, ritkán engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy a Nemzeti Színház játékkrendjének darabjait adja elő. Végtelen könnyebb s olcsóbb színrehozható darabokért a magán-színházak műsorához fordulni. Védő gátat emelnek tehát az áradat ellen, mely e kényszerűség folytán rájuk zudul s ez az ő szempontukból derék, becsületos dolog. Igaz, hogy ellenérvek is volnának, teszem azt, hogy a vidéki publikum maga óvakodjék a mitől tart, ne menjen az olyan darabhoz, a melyről a fővárosi lapokból tudja már, hogy nem neki való, akkor aztán a direktorok sem lesznek kénytelenek mindent átvenni a mit az ügynőkök a fővárosból állítólag rájuk

köteleznek. És ellenérv volna az is, hogy a vidéki városok szintűgyi bizottságaiban nem mindig olyanok ülnek — sőt a legritkábban — a kik a modern könnyedség hívei.

De akárhogy is van, azt a jogot senkitől el nem vehetjük, hogy a házában csak olyan hangot tűrjön meg, a milyen neki tetszik.

(Egyetértés.)

Garabonciás.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1902. október 3.

— **A püspöki körút vége.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök a besztercezaszói eszperes kerület plebániáinak látogatását befejezve, f. hó 4-én délután Deésaknára érkezett, hol a politikai község diszkapujánál Vékony Ferencz főszolgabíró s a kegyurasági diszkapunál Wiesner Adolf bányanagy és a templom alatt Kovács Gyárfás plebános fogadta a főpásztort utóbbi szokás szerint átnyújtván neki a templom kulcsait is. A templomi szertartások elvégzése után a főpásztor ágyuk durrogása s örömtűzek világítása mellett jött ki a templomból s ment a Lajos tárna kivilágítását megnézni.

Másnap a bérálás kiosztása után a vármegye, a hitközség, a felekezetek, a politikai község, a testületek és magánosok közül sokan tisztelegtek, azután pedig Wiesner bányanagy nagy ebédet adott, melyen a vármegye fő- és alispánján, báró Rudnyánszky József főrendi tag és számos más előkelőség vett részt. Délután a főpásztor meglátogatta az oltáregylet szép kiállítását, az iskolákat, látogatást tett az oltáregylet elnökénél öv. Szabó Jendrénnél.

Deésaknáról okt. 6-án reggel a főpásztor Bálványosváraljára ment. Utközben szásznyírénél a Komis-uraldom alkalmazottjai, a bálványosváraljai diszkapunál Csizsér Bálint jegyző és a templom előtt a plebános és hívei fogadták. A másnapon tartott bérálás után az iskolák meglátogatása, a róm. kath. az ev. ref. hitközség és az áll. iskolai gondnokság tisztelegése következett; erre a főpásztor kísérete Apanagyfalú felé vette

TÁRCZA

Ruttkayné Kossuth Lujza.

Az utolsó ága tört le annak a hatalmas törzsnek, melyből Kossuth Lajos termett. Fájó szívvel olvasta minden jó magyar ember, hogy Kossuth Lajos utolsó nővére is megért őseihez.

Abban a történetben, a mely Kossuth Lajos nagy nevéhez fűződik, Ruttkayné-Kossuth Lujzának van egy kicsiny szerepe. Nem a nemzet történetébe játszott bele ez a szereplés, erre ő nem is vágyódott. De belejátszott Kossuth Lajos magánéletének történetébe és ez elég nagy szerep, a melyt a sors egy magyar nőnek jutathatott.

Sok-sok esztendőkön keresztül azok, kik a nagy száműzöttet meglátogatták turini kis lakában, elérgelték az üthön levőknek, hogy van ott egy jóságos urasszony, a ki a nagy kormányzónak hű társa, ápolója, támassza és vigasza, a ki állandóan kísérte őt vándorlásaiban két világrészen át és mindenhol gondoskodott kényelméről; vezette háztartását; levette róla az élet apró és kellemetlen gondjait s erényének, szeretetének fényével enyhítette a nagy száműzött keserű fájdalmait.

Nemcsak! Itthon a házában is mindig oldala mellett volt Kossuth Lujza testvérének, mikor hű ápolóra volt szüksége. Például akkor is, midőn a budai kazamaták büzös levegője a hosszú fogság alatt annyira megromgálták egészségét, hogy a kiszabadulás után vele találkozott Széchenyi István őt *miserikordianus barát*nak nevezte el; Kossuth Lujza odaadó ápolása állították talpra a Parádón fürdőző Kossuth Lajost.

Időközben Kossuth Lujza férjhez ment Ruttkay József, pestmegyei abonyi birtokoshoz s abonyi magányából csak a szabadságbaréz zavarta ki s férjével együtt Pestre ment lakni, de a politizálástól távol tartotta magát.

Egyetlen esetben szerepelt, akkor tádnillik, a mikor 1848. nov. 26-án a lengyel légio zászlaját szentel-

ték fel s ő vitte a zászlóanyai szerepet s a felszentelés után ő adta át a zászlót a légionak.

A mikor a magyar kormány 1848 végén Debreczenbe ment, Ruttkayné férjével együtt oda is követte testvérét.

Debreczenből újra visszatértek Abonyba. A különben szelid és galamblelkű nő, ha szükség volt rá, hősiess is tudott lenni. Ennek jelét kétszer is megmutatta. Egyszer akkor, mikor abonyi magányában megtudta, hogy a kormány kiadta Kossuth Lajosnak addig fogva tartott gyermekeit és ő vállalkozott, hogy a kicsinyeket kiviszi apjához Kutahia. Az eseményt így írják le: 1850 jun. 18-án valóságos örömmámorban usztak a Kutahia internált magyarok. Megkapták a jó hírt, hogy közelben vannak a kormányzó gyermekei.

Aki csak kezét-lábát bírta, lóra-kocsira ült, s elébe sietett az érkezőknek.

Kossuth Lajos és neje, a magyarok között tizenketten lóháton egy csapat török őrség kíséretében a két óra járásnyira fekvő Szeid-Ömer falun mentek a magyarországi jövevények elé.

Szeid-Ömerben alig pihentek pár perczig, már is megérkeztek a várva-várt vendégek: Kossuth Ferencz, Vilma és Lajos Tivadar Ruttkaynéval és a gyermekek nevelőjével, Karády Ignácczal.

Leírhatatlan jelenet következett ekkor! Az örvendező családtagok könnyelt szemekkel futottak egymás karjaiba, s némán szorítá keblére az anya rég nem látott leányát; a fiuk pedig a szeretett apát. Gondolhatni, mily vig csevegés közt tért vissza a társaság kutahiai szomorú fogságába.

A kutahiai magyarok 1850. junis 30-án diszvacsorát rendeztek Ruttkayné tiszteletére. A Kossuth-családon kívül az ünnepélyen részt vett két török ezredes és Visoczky tábornok.

Rendeztek ez alkalommal tűzijátékot s egy transparenten e felirat diszelgett: Ha visszatérsz, vidd a nemzetnek üdvözlétünket! E felirat fölött török-magyar lobogók ülelkeztek.

Ruttkayné július 4-én viszonzotta e vacsorát. s ez alkalommal a magyar menekültek egy török ezüst és aranypénzekből készült karpereczet ajándékoztak

Ruttkaynének, melynek belsejébe e szavak voltak vésve: Kossuth követői, Kutahia, 1850.

Augusztus 2-án indult Ruttkayné Kutahiaiból Magyarországra vissza. Utja két egész hónapig tartott.

Kossuth Lajos családotól, a menekült magyarok és néhány lengyel egy óra járásnyira kísérték el.

A bűszűs megható volt. Amidőn a nemes hölgy kíséretével ellovagolt, minden szem könybe borult. Hőslélekségének másodikika meg akkor mutatkozott meg, a mikor őt Kossuth Lajos Törökországból levél-üzenettel Magyarországra küldte. Sokan azt tanácsolták Kossuth környezetében a nagy száműzöttnek, hogy ne tegye ki Ruttkayné a veszélynek. Ruttkayné egyideig hallgatta a tanácsadókat, azután így szólt:

— Megyek a levelekkel Magyarországra. Kossuth Lajos nővérének, egy magyar nőnek, ha kell, készen kell lennie a halálra is, mikor a baza kívánja.

Es elindult. Egy angol ember, híve Kossuthnak utána indult és rábeszélte, hogy adja neki át a leveleket, mert őt, Ruttkayné az osztrák megismeri és így veszélynek megy neki. Ruttkayné tudta, hogy az angol megtízható. At is adta neki a leveleket, egynek, a legfontosabbnak kivételével. Ezt maga akarta vinni. Magát nem féltette, csak a levelet. E miatt szóról-szóra betanulta a levelet s az írást eltőpte. Triestben csakugyan felismerték. Börtönbe vetették, megis motozták, de azért nem tudtak meg tőle semmit. Más ruhát adtak neki, az övét meg vegyileg is megvizsgálták, bátha valami írást találnak nála. Azt meg nem találták, de azért Ruttkayné az üzenetet mégis eljuttatta rendeltetési helyére.

Magyarországon nem volt maradása. A Jubá-Noszlopy és Sárközy-féle összeesküvés felfedezésekor az osztrák kormány Kossuth egész családját kitiltotta az „egységes birodalom” területéről. Ruttkayné, öreg, törődött édes anyjával s nővéreivel elindult Amerika felé. Kossuth Lászlóné, az édes anya Brüsszelben megbetegedett s meghalt.

A brüsszeli rendőrség, félvén, hogy óriási tiltetések lesznek Ausztria ellen, nem engedte Kossuth Lajos édes anyját nappal eltemetni. A temetés éjjel, fátylafénnyel ment végbe. Ennek daczára, becsületére válik

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer,

utját. Utközben Kornis Viktor gróf udvarában ebéd várta az utazó társaságot s a társaság balája jelölül a Wörthofenben időző grófhöz képeslevelező lapot menesztett, aztán pedig utját folytatva s útközben Csicsókeresztúron megállva, majd Bethlenben a bivek tisztelgését fogadva, a csatlakozott újabb kísérekkel együtt Apanagyfaluba érkezett, hol egyik diszkapunál Florián János gondnok, a másiknál Bottyán János gkath. lelkes, a templom előtt pedig a plebános fogadta; — a Fogarassy püspök által épített és igen szépen díszített templomban elvégzett teendők után a főpásztor a plebániái lakba tért. Másnap a bérmlás kiosztása, a tisztelgések fogadása és a környék nagybirtokosai által is látogatott bankett után a főpásztor Vicze községébe indult.

Utközben Bődököség határánál diszkapu várta a főpásztort, hol Debreczeny Dénes kékesi főszolgabíró és Keresztes Agoston gör. kath. esperes, majd pedig a templom előtt a plebános üdvözölte.

Okt. 9-én d. e. a bérmlás kiosztása, a tisztelgők fogadtatása és az ebéd, délután pedig az iskolák látogatása és az isteni tisztelet foglalták le a főpásztort idejét.

Okt. 10-én az utolsó állomás, Szék meglátogatása következett. De az út hosszú s a püspök ur kíséretével Czege községében gróf Vass Jenő vendége volt, a ki nagy uri vendégszeretettel fogadta a főpásztort. Itt a társaság megemlékezett a szép díszkertet, a gróf keleti vadászgyűjteményét és a czegei tavat, a hol az is kitűnt, hogy László Polikárp nemcsak a ferenczrendi szerzeteseknek, hanem a csónakoknak is hatalmas kormányzója tud lenni. Székre érkezve s a diszkapunál és templomnál az üdvözléseket és a templomi teendőket végezve, a főpásztor nyugalomra tért.

Okt. 11-én a főpásztor a bérmlás után ismét tisztelgéseket fogadott s pedig a róm. kath., a gör. kath., az ev. ref. hitközségeket és a gondnokságokét, majd az állami tanítóké és a csendőrségét, majd az iskolákat vizsgálta meg s a nagy ebéd után Kolozsvárra utazott, hogy a Mátyásszobor leleplezésén és később az igazgatótanács ülésén jelen lehessen.

Innen Budapestre a kath. nagygyűlésre ment, a hol 18-án a püspöki kar tanácskozásán vett részt s már 19-én a *kaláni* és 20-án a *puji* ujonnan épült templokat szentelte fel.

— **Státusgyűlés.** Az erdélyi püspök az erd. katolikusok státusgyűlését a következő köröznnyel hitta össze: Az erdélyi róm. kath. státusgyűlést azon alapon és jog erejénél fogva, melyet számára ősi törvényeink, királyi rendeletek, évszázados gyakorlat s ujabban ő császári és apostoli királyi Felségének 1867-ik évi augusztus hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározása biztosítanak, *közgyűlésre folyó 1902. évi november hó 13-ik napjára Kolozsvárra összehívandónak* ítéltém és az Urnak szent nevében ezennel összehívom. A gyűlés tárgyat képezi: 1. az igazgatótanács évi jelentése; 2. a kilépő igazgatótanácsosok helyeinek szabályszerű betöltése. Ennélfogva van szerencsém felkérni, hogy a folyó évi november hó 13-ra ezennel kihirdetett státusgyűlésen megjelenni, a tanácskozásokban résztvenni és megjelenéséről vagy akadályoztatásáról az Igazgatótanácsot mielőbb értesíteni sziveskedjék. Kelt Csicsó-Keresztúron, 1902. szeptember 25. *Majláth Gusztáv Károly*, gróf s. k. erdélyi püspök.

Brüsszel polgárainak, negyvenezer ember vett részt a temetésén.

A szomorú aktus befejezése után Ruttkayné és nővérei folytatták utjokat az Új-Világ felé. Folytatták s meg is érkeztek, még pedig minden anyagi eszköz nélkül.

Ezt Kossuth Lajos egy beszédéből tudjuk, aki 1854 június 21-én New-Yorkban nővérei felségelyezésére nagyszámú díszes hallgatóság előtt egy hosszú és érdekes beszédet tartott, — melynek bevétele 5200 ft. volt.

Es Ruttkayné Kossuth Lujza kint is maradt mindaddig, ameddig bátyja évtizedek múlva, magához hívta. Azután vele maradt haláláig. Akkor haza jött. Itt csendesen, visszavonulva élt, alig érintkezett neány rokonával. Mert Ruttkayné működése nem volt zajos. Gyöngéd szívű, forró érzésű, szerető jó nővér és kiváló honleány volt, aki a haza függetlenségének eszméjén ép oly szívós lelkesedéssel csüggött, mint imádott bátyja, a magyar nép édes atyja, Kossuth Lajos.

Nagyon sokban hasonlított Kossuth Lajoshoz. Valamennyi testvér közül ő hasonlított hozzá legjobban. Arcvonásai, beszédmodorának sajátosságai, némely kifejezései mind emlékeztettek Kossuth Lajosra. A nagy száműzöttek szokása volt hangosan beszélni, a mikor valamit nyomatékkal akart mondani. Szakasztottan úgy beszélt Ruttkayné Kossuth Lujza is. Még szónoki képessége is volt. Egy alkalommal kitűzöttség ment Kossuth Lajoshoz. A küldöttséget, minthogy Kossuth Lajos beteg volt, Ruttkayné bucsúztatta. Mindenkit meglepett az a szabotosság, a melylyel beszélt és a könnyedség, a melylyel a beszédet mondotta.

Leírhatlan szeretettel csüggött Kossuth Lajoson és két fián. A két Kossuth-fiú neveltetésében neki nagy része volt, a miért azok halálak is voltak iránta mindvégig.

Meghatók azok a dolgok, a melyeket róla, mint háziasszonyról beszélnek. Egyike volt a legjobb háziasszonyoknak. Takarékos a szélsőségig. De sohasem fukar. A szegényeknek bőven juttatott és inkább magától vonta el, csak hogy több jusson a szűkölködőknek. Pompás kézimunkákat tudott készíteni. Van egy protésztaus egylet, a mely szegénysorsú lányoknak juttat ruhát. Ennek az egyletnek küldte Ruttkayné az általa

— **Katholikus autonómia.** A hercegprímás elnöklése alatt megtartott püspöki konferencia során megint nyilvánvaló lett, ami már régi meggyőződése minden józan politikusnak, hogy a katolikus autonómiából emberi számítás szerint belátható időközön belül nem lesz semmi. A mostani konferencián ugyan Vasváry Károly hercegprímás előterjesztést tett arról az intézkedésekről, amelyek a katolikus autonómiát szervező kongresszus befejezése után történtek. A hercegprímás a katolikus autonómia tárgyában felterjesztést tett a római szentszékhöz, a honnét megjött Rampolla bíboros államtitkár válasza. A szentszék oly autonómiát hajlandó eltiltni, mely a püspökök joghatóságát semmi tekintetbe sem sérti. A szentszék mindenekelőtt az autonómia végleges szervezetének alapszabályait akarja és akkor érdemben nyilatkozik.

Magyarul annyit tesz a politikai nyilatkozat, hogy a püspököknek a szentszék meghagyta, hogy nem szabad engedni. A kormány is kijelentette, hogy semmibe se fog engedni. Pedig ha két fél közül egyik se enged (vide csehek és németek), sohasem lesz abból megegyezés.

Szék Kálmán tett egy tréfás megjegyzést a katolikus autonómiáról.

Nem lesznek én akkor már miniszterelnökök, amikor az autonómia kérdése meg lesz oldva.

Valóban nem lesz. A miniszterelnököknek is csak emberi kor adatott. A szélesztendő miniszterelnökök a ritkaságok közé tartoznak.

— **Figyelemre méltó jelenség.** Sokat foglalkoztunk olyan körben, a hol kérdezősködtünk kellett a gyermekek anyanyelve felől és azt tapasztaltuk, hogy míg az alsófehérmegyei izraelita vallású gyermekek magukat 1—2% kivételével mind magyar anyanyelvűeknek vallották, addig a más vármegyéből jelentkezetteknek, csak 1—2%-a vallotta magát magyarnak. Divat-e ez, vagy mélyebben kell keresni a jelenség okát? Legvalószínűbb, hogy az ok azoknál, a kik németnek vallják anyanyelvüket, a szülők nembánomságában rejlik s az a szegény gyermek egész ártatlanul azt a nyelvet vallja anyanyelvnek, melyen az anyját hallja beszélni, habár az is jól beszél magyarul, de megtörténhetik az is, hogy a családi név szolgál nála a bevallásnál irányadónál. Különösen Hunyadmegye szolgáltatja ezeknek legnagyobb részét. Jó lenne, ha maguk az izraelita lelkészek világosítanák fel az illető családokat arról, hogy ezzel a csekélységnek látszó dologgal is mily sok kárt okoznak a magyarságnak.

— **Az ev. ref. egyház november 2-án,** a reformáció emlékére díszes és nagyszabású ünnepélyt rendez. Az egyház előjárósága buzgón munkálkodik, hogy a protestantizmusnak ez egyik legnagyobb ünnepe méltó legyen azokhoz a halhatatlan reformátorokhoz, a kiknek alakját késő századok csak annál hatalmasabb fényben állítják az utódok elé. Az ünnepélyen a nagyenyedi ev. ref. egyház vegyes dalkara is több ének-számmal közreműködik; a darabok próbái serényen folynak. Hisszük, hogy ez ünnepély a szokottnál nagyobb mértékben fogja felhívni a hívőket arra, hogy hálájukat lerójják a nagy reformátorok iránt.

— **Fizetésrendezés.** Nagyenyed város községe tisztviselőinek fizetését f. hó 17-én rendezte s ezzel kapcsolatosan a régi fizetéseket egy pár állás kivételével fel is emelte. A szervezésben ott is azt a hibát látjuk érvényesülni, a mit a képviselő testület nálunk is elkövetett, hogy t. i. nem az állásokat és azok hivatását tartotta szemel előtt, hanem azokat a személyeket, a kik az állásokat jelenleg betöltik és a szervezést ezek szerint cselekedte meg.

készített kézimunkákat. Igen vallásos is volt. Mértékletes volt és vigyázott rá, hogy környezete se lépje át a mértékletesség körét. Szelíd volt azokhoz, a kik közeledtek hozzá, de tudott erélyes lenni, a mikor Kossuth Lajos nyugalmanak védelmezéséről volt szó.

Gondos és szerető anya nem tud úgy vigyázni gyermekeinek kényelmére, mint a hogyan ő vigyázott Kossuth Lajosra. Tanulmányozta, mit szeret enni-inni a nagy száműzött és annak sohasem volt szabad hiányozni az élelőskamrából. Meghatottság nélkül nem tudják említeni a Kossuth-család tagjai, hogy milyen féltékenyen őrizte ő az élelőskamrában a sárga kását és a kajszin barack-levárt, mert tudta, hogy ezek Kossuth Lajosnak kedvencz ételeihez tartoznak.

Mindezeket a tulajdonságokat kiegészítette nagy műveltsége; tudott angolul, francziául, olaszul és egy kicsit németül is. Társalgása egyszerű és keresetlen, nyájas és megnyerő volt. Egyszerűen ruházkodott is és gyűlölte a keresett piperét.

Két év óta alig tudott valamit a külvilágról. Fényes női elméjét a kor elhomályosította.

Sok szenvedésen, sok megpróbáltatáson esett át. Idegen világban, idegen emberek közt vándorolt. Korán vesztette el gyermekeit is, de azért gondoskodott a sors arról is, hogy vigasza legyen. Legnagyobb vigasza az volt, hogy életét Kossuth Lajosnak szentelhette. Láta elvonulni a nagy világ-eseményeket maga előtt s ez események közt látta bátyjának fénylő alakját kiemelkedni. Láta a nemzet nagy imádatának megnyilvánulását. Hazakiserte a nagy halottat száműzetéséből és el kísérete őt utolsó útjára. Tanuja volt annak a hatalmas kultusznak, a mely a Kossuth Lajos neve körül kifejlődött és látta az idők viharában nőni, egyre nőni a Kossuth név nagyságát. Öregségében pedig szerető és jó rokonok, a Brázaray veték pártfogás alá; levettek minden gondot válláról; ellátták minden jóval és körül-vették szeretettel, ami nélkül öreg asszonynak oly sűrű volna az élet.

Ma már elpihent örökre a mi jó Lujza nénink! A kerepesi-úti temetőben több lesz egy sírral. Nemzetünk újra gazdagabb lesz egy veszteséggel.

Aldás legyen emlékeztetőn!

— **Tagosítási kísérlet.** Gyulafehérvár hatósága a következő tudósítást küldötte meg a város összes birtokosainak. Gyulafehérvári Dr. Marciak János, Patitia Rubin ügyvéd, Bányai Károly és Loboncz Teodósinak Gyulafehérvár összes többi birtokosai ellen Gyulafehérvár város egész határára tagosításnak elrendelése iránt beadott kérelmek tárgyalására a helyi kir. törvényszék mint urbéri bíróság által tárgyalási hatánapul a városházánál f. 1902. október hó 30-ának délelőtti 9 órája tűzött ki, jól lehet ezen körülmény hirdetmény által közhírré tétetett, ne hogy azonban fenníti idézés a hirdetmény keltétől számított nagyobb időköz folytán talán némelyeknél fedésbe menjen, miután a tárgyaláson meg nem jelenők a tagosítás elrendelésébe beleegyezőknek fognak tekintetni, ez okon felkérjük cím a város saját jólfellegott érdekében fenníti tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottal megjelenni. Gyulafehérvár sz. kir. város Tanácsától, 1902. október hó 8-án. N o v á k F e r e n c z, polgármester.

— **Halálozás.** Bartha Győző helybeli kir. törvényszéki bírót súlyos csapás érte, neje született Almásy Veronika az E. M. K. E. helybeli főkegyesületnek női választmányának alelnöke, meghalt. Sajnálattal adunk hírt róla, mert a megboldogult a helybeli társadalmi életnek kedvelt és tevékeny tagja volt, akit mindenütt a részvevők között láttunk, a hol a magyar társadalmi és kulturális élet tovább fejlesztéséről volt szó. A családi gyászjelentés így szól; Bartha Győző királyi törvényszéki bíró, ugy a maga, valamint az alólírott közelebbi és távolabbi rokonok nevében mélyen megsomorodott szívvel jelenti, hogy felejtethetetlen jó neje Bartha Győzőné Almásy Veronika életének 53-ik, boldog házasságának 17. évében folyó év és hó 21-én hajnali 3 órakor szívzselhűdés következtében váratlanul elhunyt. A drága halott bűlt tetemei folyó 22-én délután 3 órakor fognak a házánál tartando gör. kell szertartás után a helyisírkertben elhelyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 23-án d. e. 8 órakor fog belvárosi gr. keleti templomban az Egek urának bemutatlatni. Béke lengjen porai felett! Gyulafehérvár, 1902 október 21. Bartha Győző kir. törvényszéki bíró, mint férje. Lészay Zoltánné szül. Horváthy Ottilie mint nevelt leánya. Herbai Györgyné, szül. Almásy Mária mint nővére. Özv. Ridler Zsigmondné, szül. Bartha Ilona, özv. Horváthy Józsefné szül. Bartha Jo'án, Bartha János, Dr. Bartha Gábor egy. tanár mint sógor és sógornői.

— **Baleset.** Miként részvétellel értesülünk Váczy József helybeli pénzügyőrségi biztost a napokban súlyos baleset érte. A szállóhegyben ugyanis midőn már ő maga és családja a kocsirol leszállottak, a kocsist sarkjuért küldötte; a lovak az alatt megijedtek és a kocsival megindultak. Megakartá állítani és elébük állott, de elesett és a kocsi az oldalboráit összetörte. Súlyosan megsérült, de azt hisszük, hogy nincs életveszély.

— **A lipováni gör. kel. és gör. kath. hitközségeknek** nem tetszett a város által kitűnt talajviszonyok között berendezett közös temető, mert a vezetők még a temetőben sem akartak a magyarság közelében lenni s azért a város egy másik távol eső részén rendeztek be temetőt. Am de nem számoltak a talajviszonyokkal s nem figyelték meg, hogy egy méternyre már víz fakad a gödörben. Innen van, hogy a teteitesebb hivek, most mind a közös temető gör. kath. részében vagy a mellette fekvő szőlőhegyekben vesznek maguknak sírhelyet. Így bosszulja meg magát az okvetetlenkedés. A városi hatóság pedig tiltsa be a közegészségre veszélyes temetőt.

— **A mészárosok megrendszabályozása.** Egyesek, nem mondjuk, hogy sokan, mészárszékeik tisztaságára s ezzel a közönség egészségére eddig kevés tekintettel voltak. A mészárszékek napos nyílt folyosóin, melyeken árnyékot függönyekkel csináltak, árulták a húst, a hol a legyek egész rajokban szállottak arra s még azt sem tették meg, hogy a húst valamivel letakarták volna; a husvágó ugynevezett tőkék és fogasok éjjel nappal a nyílt folyosókon állottak a kutyák, macskák és más állatok gyönyörűségére. A városi tanács mindezeket a régi jó szokásokat beszüntette és elrendelte, hogy az elárúsítás a hűvös bolthelyiségekben történjék. Mivel azonban ezt a határozatot megfőlebbezték azon ezimen, hogy künn árulhatás jogával kapták a telkeket és azzal a joggal építkeztek azokon és mivel a felebbezésben a felsőbb hatóságok még nem döntöttek, a városi hatóság elrendelte, hogy a függönyöket eltávolítsák és a tőkéket és fogasokat a vásár után a bolt helyiségebe szállítsák. Ez a rendelet már 22-én érvénybe lépett.

— **Új állami iskola.** Ezt a közoktatási kormány Nagyenyeden állítja fel s úgy hisszük a következő iskolai évre az új épület felépítettén, az iskola már megnyílna. A város készségesen elvállalta a rárótt terheket.

— **Papválasztás Felenyeden.** F. hó 12-én délután volt a papválasztás Felenyed községben. Nagy szótöbbséggel Pátkai János sővényfalvi ev. ref. lelkes és egyhm. főjegyző választott meg. Öszintén óhajtjuk és reméljük, hogy ez a választás Felenyed magyarságának javára és virágzására szolgáljon.

— **Concert.** A székelykereszturi Székely Daltársulat Nagyenyeden szép programmu hangversenyt rendezett a Bethelen-kollégium dísztermében. A Daltársulat szép nevelt szerzet már magának a Székelyföldön tett körutjaival. Fő czélja az eredeti székely dalok művelése s általában székely kulturális emlékek szolgálatá.

— **Szüret.** Nagyenyed határában a szüret f. hó 24-én lesz, a Hegyalján már 21-én kezdetét vette. Az októberi kellemes, enye időjárás egészen helyrehozta a a kissé elmaradt szőlőtermést, úgy, hogy ha nem is kitűnő, de mindenesetre jó minőségű borra lehet kilátásunk. Gyulafehérvár területén 27-én veszi kezdetét a szüret s a jelek azt mutatják, hogy eléggé kedvező

lesz a must és elég kedvező árban fog elkelni. Nehány vásár már is történt. — Vannak mindig, a kik a közrendnek nem tudják magukat elárendelni s már héttől kimentek a hegybe szüretelni. A városi batóság e miatt három rendőrrel és két csendőrrel állandóan a határon portyáztat a rendetlenség megakadályozására.

— **Kiviteli tilalom.** A sertésvésznek Ausztriába történt behurcolása miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitelére jelenleg a következő magyarországi területekről tilos: Alsó-Fehérvármegye alvinczi, balázsfalvai, kisenyedi járásaiból, valamint Gyulafehérvár, Nagyenyed és Vizakna r. t. városokból. — Érdekes azonban az, hogy nincs a rendelet kimutatása szerint Magyarországon vármegye, melynek 2—3 járásából a sertésbevitel Ausztriába be nem volna tiltva. Valjon csakugyan ilyen rossz lábon állanak Magyarországon a gazdasági állapotok egészségügyi viszonyai, avagy inkább ez csak ürügy a mi gazdasági állatainknak Ausztriában való értékesítésének akadályozására?

— **Ó szentsége a pápa magyar gyógyvize.** XIII. Leó pápa Ó Szentsége, kinek magas életkorát és szellemi frissességét méltán csodálja az egész világ, magyar gyógyító itallal él. A Vatikánban ugyanis a „Pálma” jelzésű keserűvizet hozzátják Ó Szentsége egyenes utasítására, a ki e gyógyító itallal igen meg van elégedve. Ritka kitüntetés a magyar vízre, hogy a pápa asztalára kerül s méltó elismerés illeti Lasser János, cs. és kir. udvari kisállító üzemet, a „Pálma” forrás tulajdonosát, a ki e vizet a pápai udvarba szállítja.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hasbajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen fellümlül. Kérjünk bátorozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Tíz kötet könyv ingyen.** Harminczhat esztendő pályafutása alatt az Egyetértés (főszerkesztő: Fenyő Sándor, főmunkatárs: Eötvös Károly) vezerszerpre jutott a magyar hírlapírásban és a független politikában. Nincs lap, melyhez a közönség olyan erős bizalommal ragaszkodnék, mint az Egyetértés-ér, mely nem csak a legrégebb, hanem a leghatalmasabb lapja is Magyarországnak. Előfizetőinek nagy seregét szaporítandó, most — mint értesülünk — igen nevezetes és értékes ajánlatot tesz a közönségnek. Az Egyetértés ugyanis november elsejétől kezdve mindenkinek, ki egy negyedéves új előfizetőt szerez a lapnak, (öt forint rendszer előfizetési díjjal) nagyon értékes könyvgyűjteménnyel kedveskedik. Mihelyest valaki az általa szerzett új előfizető negyedéves előfizetési díját (5 forint) elküldi az Egyetértés kiadóhivatalának (Vármegye-utca 11., saját ház), nyomban megkapja a következő pompás és teljesen új tíz kötetet (melynek különben bolti ára tizenöt forint): 1. Zola Emil: A háború. Regény. 2. Beniczky Bajza Lenke: Az élet viharában. Regény. 3. Tolsztoj Leo gróf: A Kreutzer-szonáta. Regény. 4. Flammarión Kamill: Uránia. 5. Pekár Gyula: Dodó főhadnagy. Regény. 6. Heltai Jenő: Hét sovány esztendő. Regény. 7. D'Artagnan meséi. Elbeszélések. 8. Dumas Sándor íj. : Clemencean. Regény. 9. Daudet Alfonz: Tarasconi Tartarin. Regény. 10. Makai Emil: Költemények. Az Egyetértés e felettébb értékes ajánlatát nyilván igen sokan fogják igénybe venni — a kik ingyenesen egész szép könyvtárra akarnak szert tenni.

— **Alsófehérmegyei Tanügy.** Paedagogiai navi folyóirat. II. évfolyam 2. szám. Szerkesztik: Balla István és Székely Béla. Tartalom: 1. Munkakevéseítés. 2. Levél a szerkesztőhöz. 3. Az alsófehérvármegyei általános tanítóegyesület alapszabályai. 4. Kőrrendeletek. 5. Vegyesek. 6. Hirdetés.

— **Alapszabály engedélyezés.** A m. kir. földmíveléstügyi miniszter Gergelyfája alsófehérmegyei községben megalakult pinzgau szarvasmarhatenyésztési egyesület alapszabályait folyó évi 81247. számú rendeletével jóváhagyta.

— **A perpetuum mobile.** A megoldhatatlan problémák közé tartozik az örök mozgó föltalálása. Nincs a világban olyan gyógyító intézet, amelyben ne volna legalább egy örültje ennek a kérdésnek. Most a „Székelyudvarhely” mult száma egészen komolyan újságolja, hogy a perpetuum mobile-t feltalálták. Erről szóló híre így szól: „Szabó Mózes homoródszentpáli tanító egy gépezetet talált föl, amely varrógéptől elkezdve malmot, csepőt, fűrészt, vasuti vonatot, hajót, minden állati és emberi segítség nélkül, a föld vonzóerejének felhasználásával hajt, visszakapván munkaközben az elveszett erőt. Ez a gép tűz, víz, villamosság, benzin, szóval minden költség nélkül végtelen időig ingyen munkát végez — megfelelő szerkezettel. Üzembe hozatalával milliókat lehet majd megtakarítani emberi erőben és tüzelőanyagban. Tudomásunk szerint vármegyénk iparfejlesztő bizottsága határozottan támogatja a föltalálót és pénzsegélyt szavazott meg a találmány szabadalmazására.”

— **Dankó Pistáért.** A következő felszólítást kaptuk. Tekintetes szerkesztőség! Bizalommal fordulunk a tek. szerkesztőséghez kérésünkkel, mely hiszszük, lelkes visszhanggal találkozik minden magyar ember szívében. Hiszen minden magyar szívnek igaz gyönyörűséget szereztek a nagy magyar dalköltő, Dankó Pista nótái; minden magyar szívbe belemuszikálta magát ez az istenadta zengő poéta. De akik ezelőtt lelkesedtünk Dankó Pistáért s örömtől dobbaant meg a szívünk, ha rá gondoltunk, most mélységes szánsalommal vagyunk eltelve, ha hírt hallunk róla. Mert ez a biradás azt mondja, hogy Dankó Pista nagybeteg; olyan beteg, hogy élete is kockán forog. De bennünket nem hagy el a remény, hogy a drága beteg életét megmenthetjük, ha őt hovaelőbb délvidékre küldhetjük. Sajnos, hogy ezt Dankó Pista anyagi ereje nem engedi. Mi, ugy gondoljuk, hogy ezt lehetővé tenni: mindnyájunk hazafias feladata, hazafias kötelessége. E nemes munkában való közreműködésre kérjük fel a tek. szerkesztőséget. S a

czélra, hogy Dankó Pista kérésére lehetővé tegyük a délvidéki utazást, hogy erre a szükséges pénzüsszeget egybegyűjtsük, hátorkodunk ajánlani a következő módot: Vegye kezébe a tek. szerkesztőség a nemes munkát, rendeztesen a helybeli cigányzenekarokkal legalább egy estét, a melyen Dankó gyönyörű dalait muzsikálják s ez estéken a tányérozást akár hírlapírók, akár e tisztre fölkérendő urak végezzék. A cigányok, ha ingyen nem hajlandók közreműködni, az este szokásos díjazásban részesítendők. A begyűlt összeget kérjük, a lehető legstírgősebben, Pósa Lajos címére küldeni, Budapest, Andrássy-ut 10. Azt hiszszük, az eszme eredetisége, a cél nemességén kívül, örvedetes eredménnyel fog járni. — Ismétéljük: teljes bizalommal és szeretettel ajánljuk ez ügyet a tek. szerkesztőség meleg pártfogásába. Anyi búbajos magyar dalszerzője, a magyar dal Petőfije megérdemli, hogy érte dolgozzunk, fáradozzunk. Budapest, 1902 október hó 16. Szives üdvözléssel: Pósa Lajos, Feszty Árpád, Tuba János orsz. képviselő, Rákosi Viktor orsz. képviselő, Bársony István, dr. Lendl Adolf orsz. képviselő, Józsa Antal tanfelügyelő, dr. Dingha Béla, Lőrinczy György tanfelügyelő, Hentaller Lajos orsz. képviselő, dr. Lampérth Géza, Sas Ede szerkesztő, Csáthó Aurél szerkesztő, Szávay Gyula, íj. Móríz Pál sz. erkesztő, Balla Mihály szerkesztő, Békefi Antal, Tömörkény István, Sebők Gyula szerkesztő, Kemechev Jenő, Barabás Béla orsz. képviselő, Rátkay László orsz. képviselő. — Mi ezen felhívásnak a közlésével azt akarja elérni, hogy a művelt társadalom s főként a fiatalság köréből alakuljon egy kis szövetség a fennebbi cél elérésére, mert a „Gyulafehérvári Hírlap” szerkesztősége mint ilyen egy maga nem érez elég erőt arra, hogy eredményes munkát tudjon végezni. Mi a szövetségnek oldalán fogunk állani, mert meggyőződésünk, hogy Dankó Pistáért kell áldozatot hozni.

— **A Balaton Írásban és Képben.** Keszthelyen, a Balaton metropolisában, a hajdani „Helikon” irodalmi ünnepélyek városában 1—2 hét múlva hazafias irányú, érdekes könyv jelenik meg: „A Balaton Írásban és Képben.” Irta Sági János, a Keszthelyi Hírlap szerkesztőháza, az Uránia Magyar Tudományos Színházban színrre kerülő Balaton című darab szerzője. A diszmunka 350 oldal s 120 képet tartalmaz. Az előfizetési ára mégis csak 3 kor. Hazánk gyöngyéről, a Balatonról ilyen irányban, ekkora terjedelemben, ennyi képpel könyv még meg nem jelent. A diszmunka a magyar tenger és szépséges vidékének leírását, a fürdő- és nyaralóhelyek elfogulatlan ismertetését tartalmazza, elregéli e vidék gazdag, színdus történelmi eseményeit, szép képekben élénk varázsolja a Balatonvidéknek képzelettel játszó váromjait, hegyeit, városait, falvait, nevezetességeit; az egyes fürdő- és nyaralóhelyekről, a Balatonvidék minden talpalatnyi részéről mindazt elmondja, a mi a nyaralni vágyót, a Balaton mellett tartózkodót, a turistát, a hazánk szépségeinek megismerése után rajongó lelket érdekli. A könyv az olvasónak kellemes soha nem unalmas társalgója, szórakoztatja, tanácsadója és nagy helyismeretű kalauza. A könyv jövőre angol és német nyelven is megjelenik. A bolti ára 5 K. A kik a Keszthelyi Hírlapnál már most megrendelik, 3 K. 70 f. bektüldése után bérmentve kapják.

— **Kezdőknek és haladóknak** mérsékelt óradíjak mellett alapos oktatás nyújtatik zongora, hegedű és fuvalából Bővebb felvilágosításra szolgál az állami népiskola igazgatója.

— **Az építő-ipari téli tanfolyam** a budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskolában (VII. ker. Csömöri-út 74 sz.) november 4-én nyílik meg. A beiratás október 15-től 29-ig tart. A tanfolyam négy téli félévre terjed. A tanulók végbizonyítványaik alapján, a tanulmányaik befejezte után teljesített három évi gyakorlat igazolása mellett kőműves, kőfaragó vagy ács-mesterek lehetnek s jelentkezhetnek építő-mesteri vizsgára. Szükséges iratok: 1. keresztlevele, vagy születési bizonyítvány. (Legalább 15. év betöltése szükséges.) 2. Ujonnann való himlőoltásról szóló bizonyítvány. 3. A végzett iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 4. Munkakönyv, vagy az első foku iparbatóság által hitelesített munkabizonyítvány. (Legalább 15 évi gyakorlat szükséges.) Díjak: Beírás: 4 kor. Tandíj: 20 kor Biztosíték: 4 kor. Az igazgatóság.

— **Különös jogeset.** Furcsa perben kell legközelebb a bíróságnak döntenie. S. kisasszony, ki a színi pálya kezdetén áll, éppen oly tehetséges színésznő, mint amiód szegény a gyakorlati tapasztalatokban. Ezért szívesen fogadta egy vidéki társ meghívását és F.-ra szegődött R. színigazgató társulatához. Művészi körökben elvitt terjedve a directorról, hogy egy egész hónap bevételeit összeszedi, zsebre vágja és a „gázsi”-fizetés napján hidegvérrel jelenti: „nincs pénz, pakkolnunk kell!” Így történt ez F.-on is, azonban, hogy a személyes mentegődzést elkerülje, az igazgató ur ez alkalommal kivételesen titokban elment a városból. S. kisasszony így nemcsak a szerződését veszítette el, hanem oly kínos helyzetbe jutott, hogy kartársai szedték össze részére azt a pár koronát, melynek segélyével hazautazhatott anyjához. Minő meglepetésben részesült azonban, midőn a vasúti kocsiban hűtelen gazdájával találkozott! Heves szemrehányás, ingerült szóváltás követte e találkozást, míg végre az igazgatót mégis meghatotta a fiatal, tehetséges művésznő erélyes fellépése és cinikus szavakkal egy papírszeletet nyújtott át a kisasszonynak. „Fogadja tölem egész vagyonomat. Egy fél osztályosorsójáték. Talán szerencséje lesz és nyer valamit.” — E napokban a művésznő Budapestre érkezett és felkereste Török A. és Tsa bankházát, Teréz-kört 46. alatt, hogy megtudja, vajon a czégnél vásárolt sorsjegy nyert-e? A czég örömmel jelentette, hogy a sorsjegy nagy fönyereménnyel nyert. Közben R. igazgató megtudta a kisasszonytól, hogy az ajándéksorsjegy nyert és most visszaköveteli azt az összeget, mely a fizetésen felül megmaradt. Művészkörökben feszült kíváncsisággal várják a per kimenetelét.

I R O D A L O M.

* **A téli idény beálltával** felhívjuk t. olvasóink b. figyelmét a *Grosse Modenwelt* című csodás szépségű divatlapra, a mely *John Henry et Sohn Berlin Schwerin W. 35.* kiadásában

jelenik meg. Ez a kiténő lap legjobban nyújt módot arra, hogy miként lehet csekély költséggel is csinosan öltözködni. Valamennyi divatlap között ez a legpraktikusabb, mert számtalan előkelő és izléses képeivel tájékoztatja olvasóit a legújabb divatról. A lap legérdekesebb fejezete ezt a címet hordja: „Legújabb Párisból.” E rovatban aztán feltalálható minden, a mi egy nőt érdekel. Kézi munka, ruha minta, szabadiszek stb. stb. Legcélsezerübb, ha egy mutatványszámot rendel a lap iránt érdeklődő, melyet ingyen küldenek a következő czim alatt: *Rudolf Lechner et Sohn Bécs, I. Seilerstädte 5.*

* **Kindergarderobe.** Ez a czime egy Berlinben, *John Henry Schwerin Berlin W. 35.* kiadásában megjelenő gyermekdivatlapnak. A Kindergarderobe-nak Európaszerte több mint 250,000 előfizetője van. Közül a lap minden tudni valót a gyermeknevelés köréből. Utasításokkal szolgál az anyáknak a gyermekek testi, szellemi fejlesztésére nézve, azon kívül a gyermekruhák ezerféle változatait közli, mindig a szabásmintákkal. A ruhaminták orvosi vélemény szerint készülnek. Mutatványszám ingyen küldetik. Megrendelési czim: *Rudolf Lechner et Sohn Bécs I. Seilerstädte 5.*

Törvénykezés.

Gyulafehérvár, 1902. okt. 23.

Esküdtszéki tárgyalás.

Szándékos emberölés. Mult hét csütörtökén Náritra Demeter büntügyét tárgyalta az esküdtszék. Ennek a fiatal ácslegénynek az volt a bűne, hogy egyik cimboráját fejszéjével agyoncsapta. Az esetnek az a története, hogy ez év augusztus havában a verespataki aranybánya részvénytársaság egyik igazgatója egy csomó ott dolgozott bányamunkást megajándékozott 20 koronával. A tíz—tizenkét főre menő munkáscsapat a pénzen egy koresmában borozni kezdett. Különösen jól beborozott az ácsok közül maga a vádlott, aztán Rikoe Péter és Rikoe Demeter, akik még a saját pénzüknön is hozzattak italt. Ugy éjfél tájt a munkások megindultak hazafelé. Az ut egy erdős hegyoldalon vezetett keresztül. A két Demeter, — Náritra és Rikoe utközben összeveszett egymással, szó szót követett, aztán tettelegességre került a sor. Az izmos Náritra jól elagyabugyalta a másik Demetert, a mit aztán Szikoe Péter nem hagyhatott szó nélkül. Elővette botját és és annak rezes foggantyújával jókat sózott Náritra Demeterre, kinek szemét száját egyszerűbe elborította a vér. Náritra Demeter erre kikapta az egyik ácslegény kezéből a baltát és annak fokával hatalmasat csapott a Szikoe Péter fejére, kinek koponyája a súlyos ütés alatt összevissza tört. Szikoe Péter pár óra múlva belehalt sebébe. Az esküdtek vádlottat halált okozó súlyos testi sértés büntetében mondták ki bűnösnek. A bíróság vádlottat négy évi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen Patitia Rubin védő semmisségi panaszt jelentett be.

Ertesítés !

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, miszerin-Budapestről körutazást téve e városba jöttem s itt tartozkodásom idejére

festészeti műtermet

rendeztem be.

Készítek természet vagy fénykép után

életnagyságu arczképeket

olajban, vászonra, mellkép nagyságtól fogva egész életnagyságig hű kivitelben felelőség mellett.

Elvállalok minden e szakba vágó munkákat,

oltár- és szentképeket,

régi képek kitisztítását vagy kijavítását, megrendelésre **táj- és életképeket**

A legszebb és legbecsesebb családi erekleje szeretteinknek arczképe, a legszebb családi meglepetés, ugyszinte kegyeletes az elhunytaknak is arczképeit megörökíteni fénykép után a család számára, melyeket a leghűbben felelőség mellett ígérem, arcz, haj, szem, szín megmagyarázása után legrövidebb idő alatt itt helyben elkészíteni.

Műtermem: *a Turku vendéglőben, a 2-ik számú szobában van.*

A művészet iránt érdeklődő urak és urnők műtermemben mindenkor szívesen látattnak.

Egyben a szülők figyelmébe ajánlom azon körülményt, hogy felnőttek részére festészeti tanfolyamot nyitok, beiratkozásokat elfogadok naponként. Érdeklődők a püsp. lyc. könyvtáromdában részletes felvilágosítást nyerhetnek.

Kész szolgálók

VASADI KALICZA KÁROLY
akad. festő-művész.

Sz. 626 — 1902 kir. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. év LX. t. cz 102 §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróvági 1902. V. 1213 számú végzése által Dr. Grasser Károly szászsebesi ügyvéd által képviselt szászsebesi takarékpénztár részvénytársaság végrehajtató javára kufalvi Ruszu Rafilla szül. Springeán és társai ellen 96 K. tőke, ennek 1902 év február hó 28 napjától számítandó 6 sz. és egyéb kamatai járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólilag 1902 IX.—8 lefoglalt és 780 K. becsült, még pedig Veltián Miklósnál lefoglalt 1 szürke 6 éves kanca ló, 1 sárga 10—11 éves paripa ló, és egy vastengelyű sárgára festett löszekér, és Biska Josif alperesnél lefoglalt 2 fehér 6—7 éves meddő tehén, 50 liter véka tiszta őszbuza, és 1 vasalt

szekérből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 1213 sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínen vagyis Kuttalva községben Veltián Miklós és Biszka Josif alperesek lakása előtt leendő eszközzésére **1902-ik év november hó 5-ik napjának d. e. 11 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alóli kiküldőtnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számított.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1902-ik év október hó 12-ik napján.

Cs i a L á z á r kir. bir. végrehajtó.

Sz. 5691—901 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közölni teszi, hogy a szásvárosi takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Verner Salamon és fiai dévai cég végrehajtást szenvedő ellen 1300 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az alvinczi 114 sz. tjkvben A + 27. 29. 32. 28. 30. 31. 34 szám. ingatlanból összesen 3313 korona 65 fillér becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1902 évi november hó 26-án d. e. 9 órakor** Alvincz községházánál a megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága

Gyulafehérvárt, 1902 évi október hó 15-én.

A kivonat hitelességét igazolja

id. L ő r i n c z I s t v á n kir. tkvi kiadó.

Sz. 970—1902 végrb.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1901 évi Sp. 89/5 számú végzése következtében Dr. Mayer Ödön gyulafehérvári ügyvéd által képviselt gyulafehérvári takarékpénztár javára Zndor Jakab alvinczi 2951 kor. s. jár. erejéig 1901 évi október hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1224 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és csikó, 2 tehén, sertések, kukuricza kas és butor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1902-ik évi V. 757/4 számú végzése folytán 2951 kor. tőkekövetelés, ennek 1898 évi Junis hó 1 napjától járó 8 sz. kamatai, és eddig összesen 277 kor. 58 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Alvinczen leendőeszközlésére **1902. évi november hó 19-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1902. évi október hó 15. napján.

P a p p K á r o l y kir. bir. végrehajtó.

Sz. 532—1902. végrb.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a abrudbányai kir. járásbírósnak 1902. évi V. 259/5 számú végzése következtében Dr. Fodor Vazul abrudbányai ügyvéd javára Lup Szimion és Lup Niculae bucsumpoeni ellen 240 kor. s. jár. erejéig 1902. évi aug. hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján alap lefoglalt és 800 korra becsült következő ingóságok, u. m. Lup Nicolaenál 2 ökör, 2 hizott, sertés, 4 kaza széna. Lup Simionnál 2 ökör és 5 kaza széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírósnak 1902-ik évi V. 259/6 számú végzése folytán 240 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi április hó 1. napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 93 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig alperesek lakásán Bucsumpoenban leendő eszközzésére **1902. évi október hó 29-ik napjának** délelőtti

9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Abrudbányán 1902. évi október hó 8. napján.

S z a b ó D é n e s kir. bir. végrehajtó.

Sz. 5939—1902. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közölni teszi, hogy Kovács Anna m. igeni lakos végrehajtónak özv. Viri Zsuzsa és Viri Károly végrehajtást szenvedő ellen 100 korona tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a m. igeni I. Rész. 544 sz. tjkvben A + 2, 3, 4 szám. ingatlan összesen 613 korona 60 fillér becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1902 évi deczember hó 19-én d. e. 9 órakor** M. Igen község házában megtartandó nyilvános árverésen a kiáltási áron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. cz. 100 §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1902. évi október hó 12-én.

A kivonat hitelességét igazolja

id. L ő r i n c z I s t v á n h. kir. tkvi kiadó.

Arverési hirdetmény.

Alólirott mint vb. Zelechowszky János tömeggondnoka ezennel közölni teszi, hogy a gyulafehérvári kir. Törvényszék mint csődbírósnak 8326—902. csődszámu végzése alapján Zelechowszky János csődtömegéhez tartozó ingóságok u. m. cipő és csizmabőrök, talpok, cipő és csizma szegek üzleti berendezés stb. nyilvános árverésen eladatni fognak.

Mely árverésnek a 8326—902. csődszámu végzés folytán helyszínen vagyis Gyulafehérvárt a vb. tizlethelyiségében leendő eszközzésére **1902 évi november hó 3-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1902. évi október hó 24-ik napján.

F e l s z e g i L a j o s tömeggondnok.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger-mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

PRÓBADOBOZ 50 FILLÉR.

Fő- és szétküldési raktár:

„N A D O R“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljén!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

KAPHATÓ GYULAFEHÉRVÁRT: Fröhlich Gyula, Marezell Elemér, Storfér

Leó gyógyszerházaikban.

N. ENYEDEN: Kovács U. József, Papp János gyógyszerészeknél.

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle pemetefű czukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

== 1 doboz ára 60 fillér. ==

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

ZENÉSZET-JEGYZÉKE

Zongora

Harmonium

Hegedű

Cello

Csithera

Kamarazene

Dalok

Humoristikus

Karok

Kettesek, hármasok

Tanművek

ingyen

bérmentesen

OTTO MAAS

Zeneműraktár és osztály BÉCS VI/2, Maria-hilferstrasse 91.

EPILEPSIA.

A ki eskorban vagy göresök és más ideges állapotokban szenved, kérjen felvilágosítást ezen bajok megszüntetéséről. A bő magyarázatokkal szolgáló füzet (brosür) kapható ingyen és bérmentve a következő címen: **Schwanen-Apotheke Frankfurt a. M.**

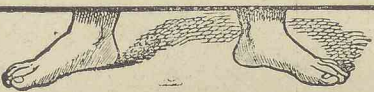

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGÁ

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT
A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK ÁLTAL, AMIRE
DÖNTŐ BIZONYÍTÉK
* AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

EGY MILLIÓ KORONA
ESETLEG
RESZL: **600.000 KORONA,**
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "
90.000- 80.000- 70.000- STB. STB.
a XI. sorsjáték I. osztályu huzása már **NOVEMBER 20. és 21.-én** történik, s ehhez ismert szerencseszá-
mait ajánlja, míg a készlet tart.
* **1/8 EREDETI SORSJEGY az I. OSZTÁLYRA 1.50**
1/4 " " " " 3.-
1/2 " " " " 6.-
1 " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.
MEGRENDÉLÉSEH, LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBÍZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLÉKELÜNK, MIALTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÜK VAN, HOGY
BEFIZETÉSEIKET „PORTOMENTESEN” TELJESÍTHETIK.
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizeti, mégis-a titoktartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni —

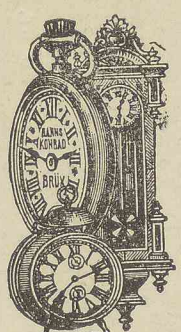

Köhögésben szenvedők kisé- reljék meg a kö- högés csillapító és jóízű

Kaiser-féle

Mell-cukorkát

2740 közjegyzőileg bítelesített bizo-
nyítvány tanuskodik azok
biztos sikeréről köhögés, rekedtség, hűlés és
nyálkaság esetében.
Ezen szer helyett kínál más minden hason-
nemű szer visszautasítandó. Csomag 20 és 40
fillér.
Raktár: **Storfer Leo** gyógyszer-tárában
Gyulafehérvárt.

Jó órákat olesón

küld 3 évi írásbeli jótállás mellett
privát vevőknek

KONRÁD JÁNOS

óragyára,
arany-árak kiviteli háza.
BRUX, 271. szám. (Csehország.)

Jó nickel rem.-óra . . . frt 3.75.
Valódi ezüst rem.-óra . . . " 5.80.
Valódi ezüst láncz . . . " 1.20.
Nickel ébresztő-óra . . . " 1.95.

Czégem a cs. és k. birodalmi ezimerrel van kitün-
etve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint
ezernyi élsimerő levél van birtokomban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1.000.000

KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:
1.000,000 korona.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	30000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.
Kilencz millió koronánál többet nyertek
nálunk nagyrabecsült vevőink.
Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m.
kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból
kezdetét vesszi.

110,000 sors- 55,000

jegy

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát
az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási
jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen *Tizennégy millió*
459,000 koronát egy hatalmas összeget sorsolnak
ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály *eredeti sorsjegyeinek* tervszerű betétjei
a következők:

egy nyolezad ($\frac{1}{8}$) frt — .75	vagyis 1.50 korona
egy negyed ($\frac{1}{4}$) " 1.50	" 3.— "
egy fél ($\frac{1}{2}$) " 3.—	" 6.— "
egy egész ($\frac{1}{1}$) " 6.—	" 12.— "

A sorsjegyeket *utánvétellel* vagy a *pénz beküldése*
ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul.
Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

15 f. é. november hó 3-ig
bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZA
BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.
Főáruháza osztálysorsjáték osztályai:
Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a.
Fiókok: 1. Váci-körút 4,
2. Múzeum-körút II.
3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa bankháza Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a
hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....korona összegben

utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén).

A nem tetsző törle ndő

Pontos cím:

Minden áru olcsó.
Becsés látogatást kér
tisztelettel
Moreno K.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.
Mindenkor kaphatók: **J. B. Misselbacher özégéné Gyulafehérvár.**

bármely ország- és szakmából, ajánla-
tok szétküldése és üzleti összeköttetések
létesítése céljából (postadíj jótállásá-
val) **Rosenzweig József és fiai**
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prosp. bérmentve